

Intervención de Ismael Rego no debate de investidura de Emilio Pérez Touriño (29 de xullo de 2005)

Señorías, permítanme que lles diga, en primeiro lugar, a emoción que sinto, en representación de todos e cada un dos membros do Grupo Parlamentario Socialista, ao poderlles trasladar a vostedes e á cidadanía en xeral a ilusión e o entusiasmo con que o Grupo Parlamentario Socialista vai apoiar o programa de Goberno presentado nesta Cámara polo candidato á Presidencia da Xunta de Galicia don Emilio Pérez Touriño. Ímolo facer coa firmeza, coa ilusión e co mesmo entusiasmo que os cidadáns nos trasladaron nas urnas o pasado 19 de xuño, e estamos seguros de que, despois de escoitar o candidato, hoxe verán reforzada aquela decisión que tomaron nas eleccións pasadas, pola súa lealdade coas decisións dos cidadáns, pola súa lealdade co país e pola súa crenza firme nas posibilidades de Galicia e especialmente nos galegos e nas galegas. Polo tanto, esperanza, ilusión e entusiasmo no apoio á nova etapa que se abre no noso país, señorías.

Señora presidenta, señoras e señores deputadas e deputados, o pasado 19 de xuño os galegos acudiron ás urnas e decidiron dar un paso a unha nova maioría parlamentaria e a un novo goberno para Galicia. Decidiron poñer fin a un período de dezaseis anos de permanencia no poder do Partido Popular e abrir unha nova etapa que, a teor do debate de investidura que estamos a celebrar, lle outorgará o Goberno ao Partido dos Socialistas de Galicia e ao Bloque Nacionalista Galego, e a súa Presidencia a Emilio Pérez Touriño. O voto dos cidadáns do 19 de xuño contén unha inequívoca vontade popular de abrir unha nova etapa política no noso país, xa que logo, un claro mandato de cambio, e é a nosa obriga levar á práctica ese cambio que a maioría dos galegos quixo.

O cambio refírese, en primeiro lugar, á orientación das políticas en conxunto e, por usar conceptos convencionais, á substitución das políticas conservadoras do período anterior por políticas progresistas, inspiradas en principios e valores que, ao meu modo de ver as cousas, son máis acordes cos valores existentes e coas expectativas da sociedade galega.

Os galegos pediron cambio, cambio na forma de facer política, respecto á cidadanía, diálogo, consenso, lealdade e cooperación institucional. Cambio de modelo económico para superar os baixos salarios, o emprego precario, a baixa produtividade, cun resultado de perda de emprego, de emigración de quince mil mozos e mozas cada ano de Galicia, altas taxas de sinistralidade laboral, sendo os principais afectados por esta situación os mozos e as mulleres, como todas as súas señorías saben.

Gustaríame, señorías, determe aquí un pouco, porque ¿que sentimos, que sentirán todos aqueles que temos responsabilidades na acción política do país, tanto os que apoiamos e apoiaron o Goberno coma os que estivemos na oposición, señorías, ante esta cifra que debe latexar no corazón de todos, de quince mil mozos que teñen que abandonar a nosa terra? Os mellor formados, aqueles que deben conformar o futuro do noso país, teñen que abandonala buscando fóra oportunidades que aquí son incapaces de atopar.

Señor Fraga Iribarne, eu creo que aquí está precisamente o seu principal fracaso: conseguir expulsar galegos da nosa terra. Galegos que aspiran lexitimamente a nacer, vivir neste país, poder traballar e desenvolver aquí o seu proxecto vital. Neste tema vostedes nunca quixeron ter en conta as propostas que fixemos desde a oposición e que pasarían por cambiar o modelo económico que vostedes tiñan, señorías. O seu modelo económico, señor Fraga Iribarne, vostede hoxe poderá entender –porque os galegos así llo fixeron saber con moita claridade– que fracasou estrepitosamente. Pero o problema non é que fracasara o modelo económico de Fraga Iribarne como presidente da Xunta de Galicia e do seu Goberno, nin sequera do partido que o sustenta, o problema é que o fracaso de vostedes acabou converténdose nun auténtico fracaso de país, porque durou, desgrazadamente, demasiado tempo, e así hoxe en día temos uns salarios máis baixos ca na media española, temos unha sinistralidade máis alta, e a precarización máis alta de toda a xeografía española en materia de emprego.

¿Trouxo isto, señorías –como afirmaban o señor conselleiro de Economía e o señor presidente da Xunta de Galicia no debate dos presupostos deste último ano, do 2005, cando nos dicían que había que basear o modelo económico na contención dos salarios, na precariedade no emprego e na baixa produtividade–, consecuencias positivas para mellorar a nosa economía? Pois non parece. Se foramos un territorio atractivo para que viñera aquí investimento de fóra, señorías, por ter salarios baixos e emprego precario, sen dúbida as empresas de fóra tiñan que estar correndo todas para Galicia e as de Galicia deberían de quedar aquí, pero desgrazadamente pasa todo o contrario. Os nosos mozos mellor formados van traballar a outras comunidades autónomas de España e rexións de Europa, onde teñen salarios máis altos, onde teñen alta tecnoloxía nas súas empresas e onde teñen un alto nivel de formación. ¿ Por que? Porque potenciaron o seu modelo educativo e porque potenciaron a mellora da competitividade das súas empresas, señorías, algo que foi alleo á política do Goberno galego, desgrazadamente, e hoxe temos aquí as consecuencias de todo iso.

Aos socialistas ben nos agradaría poder dicir que tiñamos unha situación distinta da que hoxe temos, porque iso queredo dicir que as mulleres e os homes que nacen e queren vivir en Galicia poderían facelo, porque aquí terían oportunidades para poder facelo.

Señora presidenta, señoras e señores deputados, o cambio tamén é para acabar coas políticas baseadas na improvisación e na discrecionalidade na xestión dos recursos públicos. O cambio é para dar resposta a algún dos principais problemas, como é o acceso á vivenda tanto para os cidadáns ou como é ter dotación de solo industrial para os axentes económicos.

En Galicia non existiu política de vivenda, limitámonos exclusivamente a xestionar os plans de vivenda que viñan de Madrid, deseñados polo Goberno do Estado para o conxunto da nación española, pero sen dúbida ningunha nunca tivemos unha estratexia propia en materia de vivenda que respondera ao noso estado de necesidades e tamén ao nivel de salarios da nosa poboación.

Demasiadas veces temos escoitado aquí que o prezo da vivenda era máis baixo en Galicia ca no resto de España, señorías, e certamente iso pode ser unha verdade, pero cando menos é unha verdade a medias, porque haberá que dicir inmediatamente que tamén os salarios galegos son os máis baixos de España. En Galicia non é que teñamos o problema de ter poucas vivendas, non se trata diso, o que temos é imposibilidade de acceder á vivenda, e cando os mozos poden acceder á vivenda, cando poden facelo, fano a cambio de hipotecar practicamente o 100% do seu ciclo laboral. Cando as familias con baixo nivel de recursos poden acceder á vivenda, fano hipotecando practicamente o 100% da súa vida laboral.

Esta, señorías, é a situación que herdamos de vostedes. ¿Por que? Porque vostedes lle deron prioridade ao mercado sobre o dereito, porque lle deron prioridade ao negocio sobre o dereito. Por iso non quixeron unha política de vivenda pública, por iso non quixeron deseñar unha política que lles facilitara aos cidadáns acadar ese dereito constitucional de ter unha vivenda digna, algo que me parece absolutamente imprescindible na sociedade moderna que nos toca vivir.

Iso ten moito que ver coa emancipación dos mozos. Ten moito que ver mesmo cos índices de natalidade. Ten moito que ver coa conformación das familias e con todo o desenvolvemento da sociedade galega nun estado normal, como debía facerse.

En materia de solo industrial ocorre practicamente o mesmo. ¿Como se podería entender, señoras e señores deputados, que en cidades tan importantes e emblemáticas industrialmente falando como a cidade de Vigo, a Xunta de Galicia nos últimos dezaseis anos non se construíse nin un só metro de solo industrial? ¿Como se pode entender esta situación? E, en cambio, temos centos de polígonos industriais espallados. Iso si, chamámoslle polígonos industriais a pequenos recunchos de solo máis ou menos urbanizado, pero que non ten nada que ver coa capacidade tecnolóxica que debe ter hoxe en día o solo industrial nunha sociedade moderna para unhas empresas que teñen que competir co seu

contorno e que dificilmente poderán facelo nin co nivel de solo que temos nin coa súa situación, arredada absolutamente de onde teñen as necesidades as empresas, onde se produce a maioría da actividade económica e social do noso país, nin, desde logo, cos niveis de equipamento dese solo, que non teñen nada que ver co que as empresas hoxe en día necesitan; totalmente afastados da realidade, señorías.

Cambio para reforzar a nosa capacidade de autogoberno, sen dúbida. O discurso do candidato á Presidencia da Xunta marcou con claridade este cambio de orientación nas políticas básicas. Para os socialistas, o noso primeiro compromiso está cos piares básicos do benestar: a educación, a sanidade, en definitiva, a cohesión social do noso país, señorías.

En materia de educación, por exemplo, propoñemos un pacto pola educación no que se impliquen todos os sectores públicos e privados comprometidos con tarefas formativas. A educación é un ámbito no que Emilio Pérez Touriño manifestou o seu compromiso e marcou o obxectivo de incrementar o orzamento ata alcanzar o gasto medio en educación da Unión Europea e conseguir que a educación en Galicia teña un prestixio e un nivel comparable cos países punteiros de Europa.

En materia sanitaria, o compromiso de reducir as listas de espera e os tempos de espera; a ampliación da atención sanitaria, en especial na eficacia no gasto. E aquí permítame que me deteña uns segundos. Estou falando, señorías, das listas de espera que sofren os cidadáns e cidadás do noso país. Estou falando das listas de espera que sufrimos todos os galegos. Ben sei que non falo das que están na páxina do Sergas, ben sei que non falo das que nos trasladan especialmente os medios de comunicación públicos de Galicia. Ben sei que non falo das que nos trasladaron aquí o conselleiro de Sanidade e o propio presidente da Xunta de Galicia, de xeito reiterado, na pasada lexislatura. Fálolles ás súas señorías das listas de espera que sofren os cidadáns e cidadás do noso país. Listas de espera de anos, como vostedes, por certo, ben saben. Ata o punto de que, señorías, hai algún responsable político provincial do Partido Popular que mesmo dixo que recibía no despacho da Deputación Provincial máis xente para que lle solucionase algún problema en relación cunha lista de espera do Sergas que para ningunha outra cuestión. Esa foto fixa dá unha mostra clara da realidade que vostedes nos deixan na xestión do servizo público de saúde do noso país. Tamén os galegos piden cambio neste tema.

En materia de infraestruturas, emprego, cohesión social e territorial, desde logo baseadas no diálogo social, como el mesmo ten exposto. Non vou repetir aquí os compromisos anunciados polo señor Pérez Touriño nestas e noutras materias, pero si quero confirmar o completo acordo e apoio do Grupo Parlamentario dos Socialistas de Galicia ao enfoque que el fixo destas políticas, un enfoque que responde ao programa que votou a maioría e que, ao noso xuízo, responde tamén ás necesidades da sociedade galega neste momento histórico.

O discurso de investidura puxo tamén sobre a mesa un cambio nas prioridades da acción do Goberno. Se gobernar é elixir, a nosa elección está moi clara, señorías, eliximos en primeiro lugar converter a educación e a cultura no principal motor de desenvolvemento económico e social da nosa sociedade, o que inclúe tamén dar o máximo impulso á investigación e á innovación científica e tecnolóxica, así como o traslado dos resultados desta ao tecido produtivo.

Eliximos un novo modelo económico baseado no diálogo social para acadar un gran acordo polo emprego de calidade e a mellora da produtividade, polo tanto, da competitividade exterior das nosas empresas, señorías.

Eliximos apostar por un gran pacto polo territorio, para planificar e ordenar o desenvolvemento equilibrado en todos os ámbito territoriais de Galicia.

Eliximos apostar por uns servizos públicos eficientes e de calidade, ao servizo inequívoco da cidadanía. Eliximos apostar polo futuro fronte ao pasado, mirar cara adiante na seguridade de que as

potencialidades de Galicia servirán para acadar unha sociedade forte, emprendedora, dinámica e cohesionada, e todo iso no marco dunha economía produtiva, competitiva e equilibrada.

Estas son boa parte das prioridades que lle manifestamos ao electorado no noso programa electoral, e agora, convertidas en medidas e actuacións do Goberno, contarán co firme apoio, sen dúbida, do Grupo Parlamentario dos Socialistas de Galicia.

Naturalmente, o cambio que votaron os cidadáns refírese principalmente ás formas políticas, señorías. Se hai algo claro na interpretación do voto do 19 de xuño é a inequívoca ansia dos galegos e das galegas de cambiar a forma de gobernar e de crear un clima político distinto ao que existiu especialmente na pasada lexislatura.

Queremos cambiar a forma de facer política, e por iso contamos cun modelo que non debemos seguir, que é o que marcou o Partido Popular, que foi o de utilizar o Goberno como instrumento partidario para marxinar os cidadáns pola cor política dos seus representantes, como obstaculizar o labor da oposición ou como exercer de oposición ao Goberno central, cunha estratexia de confrontación baseada no exclusivo interese partidario e totalmente afastada da defensa do interese xeral da nosa comunidade. Ao final, señores do Partido Popular, tanto insistiron na estratexia de oposición desde o Goberno que finalmente os cidadáns decidiron realmente encomendarlles a vostedes esa tarefa.

Un goberno que se mostrou desleal cos galegos e coa súa decisión expresada nas urnas –e aquí, señor Fraga Iribarne, permítame que pare un segundo–. Vostede ben sabe, e, se non, pregaríalle que o comprobase, que as decisións máis relevantes que tomou o actual Goberno de Galicia nos últimos catro anos adoptáronas vostedes despois de celebradas as eleccións. E iso permítame vostede que lle diga que é unha deslealdade cos cidadáns. Non é unha deslealdade nin co señor Touriño, que vai ser o presidente, nin cos grupos que van sustentar o Goberno. É unha deslealdade cos galegos e coas galegas que decidiron firmemente nunha confrontación electoral limpa, e vostede como presidente debería de ter, cando menos, a gallardía política de respectar esa decisión.

Señor presidente, lamento ter que dicirlle isto, pero paréceme que é realmente o que merece. Os cidadáns galegos merecen respecto, adoptaron decisións, e vostede, coas súas decisións, se é que non se poden volver atrás, se é que non se poden dalgunha maneira reorientar, hipotecou boa parte da acción de futuro do Goberno que decidiron libremente todos os galegos e as galegas. E iso en democracia, e quero dicirllo con moita claridade –haxa lei, ou non haxa lei–, non hai ningún demócrata que teña dereito a facelo, por moi presidente que sexa, señor presidente da Xunta de Galicia. (*Aplausos.*)

Aínda durante a campaña electoral intentaron ilustrar ou, mellor dito, amedrentar a cidadanía sobre o que lles esperaba se dúas forzas políticas da esquerda tiñan que pactar. Parece que non lles fixeron moito caso, porque votaron cunha participación superior á doutras citas electorais. E apostaron polo cambio, apostaron por unha nova maioría configurada por dous partidos, dando lugar a unha coalición de Goberno. Hoxe estas dúas forzas políticas, señorías, que comparten unha visión común do que Galicia necesita, teñen un programa de Goberno acordado e dotado dun contido que vai dar resposta ás demandas da sociedade galega, e unha Administración deseñada para garantir a eficiencia, a calidade e a transparencia na xestión dos recursos públicos, e na que a súa principal prioridade serán os galegos e as galegas e a solución dos seus problemas.

En resumo, unha nova etapa, cun proxecto político novo e un goberno novo e distinto no seu talante, nas súas formas, e cunha aposta clara por políticas de progreso adaptadas ao novo contexto da sociedade actual. Con todo, o máis esperanzador das pasadas eleccións foi a alta participación da cidadanía, que só se pode entender como un síntoma claro de vitalidade democrática extraordinariamente positivo que temos a obriga de impulsar, de manter e consolidar.

O voto do 19 de xuño é unha firme aposta colectiva por novas políticas no ámbito social, económico e institucional, señorías, pero tamén por unha nova política que recupere os valores do diálogo, do respecto entre os adversarios, do consenso e da tolerancia.

Señorías, hai unha coincidencia xeral en que a política galega, nos últimos anos, acumulou un importante déficit de transparencia e de proximidade aos cidadáns. Todos os grupos políticos e sociais –excepto o que ocupaba o Goberno– coincidiamos neste diagnóstico, algo tería, señorías, de realidade. Diálogo e transparencia, dúas ferramentas indispensables para gobernar en democracia; non dous estorbos dos que se pode prescindir cando a maioría absoluta os fai aparentemente innecesarios senón dous instrumentos esenciais da boa gobernanza.

Non teño intención hoxe de volver a vista atrás, senón de sinalar a nosa vontade para o novo período que hoxe empeza. Os socialistas galegos temos claro que os cidadáns nos emprazaron a demostrar que se pode facer política e gobernar desde o diálogo permanente e desde a transparencia; que para gobernar non é necesario agredir o discrepante nin impoñer as decisións, nin tan sequera pretender ocultar, señorías, a realidade; que gobernar en democracia esixe escoitar a moitos, respectar a todos e, finalmente, decidir con responsabilidade.

Quero dicirles aos galegos e ás galegas que os socialistas acudimos a esta Cámara coa firme vontade de poder demostralo, señorías. O Parlamento é o primeiro ámbito onde levar a cabo este propósito. A expresión “democracia parlamentaria” non é unha simple terminoloxía herdada do pasado, é unha definición que sinala a esencia mesma do noso sistema político. O Parlamento ten que ser o centro da vida política e ten que selo na práctica de todos os días. O Parlamento é o protagonista da elaboración e aprobación das leis. Ao Goberno correspóndelle principalmente –aínda que non exclusivamente– a iniciativa legislativa, e o Grupo Socialista terá, sen dúbida, a función de apoialo. Pero o proceso legislativo é o suficientemente complexo e serio como para permitir que calquera achega útil, veña de onde veña, poida ser debatida e incorporada ao noso proxecto de país. Desde aquí quero expresar a nosa vontade de enfocar esta tarefa legislativa como unha tarefa colectiva, desde a función e a responsabilidade que a cada un lle corresponde.

Quero reafirmar a nosa vontade de diálogo e quero deixar claro que o feito de que esa vontade de diálogo se pretenda identificar como un signo de debilidade ou de inestabilidade o único que virá demostrar é o necesario que era o cambio político en Galicia.

Señorías, o Parlamento ten que ser –e nós imos facer del– o principal escenario de debate entre as distintas forzas políticas. Moitos tivemos a sensación, nos últimos anos, de que os debates parlamentarios perdían a súa función de intercambio de ideas e argumentos para quedar convertidos en simples escenificacións rituais que, no mellor dos casos, servían para descualificar ou agredir o adversario e, por suposto, sen escoitar nunca o que dicía. Nosoutros, os socialistas galegos, cremos no debate, cremos nos argumentos e cremos que estes, ademais, poden convencer.

Ao Parlamento correspóndelle tamén a función de controlar a acción do Goberno. Neste sentido, quero ratificar todo o que defendemos nesta Cámara desde a oposición, señorías. O Grupo Parlamentario Socialista presentará e apoiará cantas medidas regulamentarias permitan axudar ao control máis inmediato, transparente e eficaz do Goberno desde esta Cámara.

O compromiso expresado por Emilio Pérez Touriño no discurso de investidura supón unha firme aposta de revitalización da institución parlamentaria, para que esta ocupe, realmente, a centralidade da vida política que lle corresponde, nada menos que adquirindo o compromiso de someter a propia Presidencia da Xunta de Galicia ao control parlamentario en todos os plenos da Cámara. Esta vez si, señor presidente en funcións da Xunta de Galicia, sen facelo por cortesía nin por facerlle un favor a

ninguén, por conviccións e por talante democrático, que é o que merecen todos os galegos. Ou atribuírle o papel principal na reforma do Estatuto de autonomía, que é a propia reforma do Regulamento da Cámara, señorías. Cremos no valor das ideas, estamos dispostos a defendelas con toda convicción e a apoialas cos nosos votos, pero queremos escoitar a todos os demais.

Señorías, a nosa vontade de consenso e de diálogo deixouna moi clara, na exposición do programa de goberno, o candidato á Presidencia da Xunta. Pérez Touriño manifestou a vontade de buscar un consenso necesario entre as forzas políticas que sentan nesta Cámara para promover a elaboración e aprobación dun novo Estatuto de autonomía para Galicia, para mellorar o noso autogoberno. Será o Parlamento o que asuma o protagonismo neste proceso de renovación estatutaria, asumindo desde o principio a responsabilidade da súa elaboración. Adiántolles, señorías, que o Grupo Parlamentario dos Socialistas de Galicia estará aberto ao diálogo e ao consenso máis amplo posible para lograr unha proposta de reforma do estatuto na que todos poidamos sentirnos cómodos, sen máis límites que o marco constitucional e o de saber que máis Galicia non ten por que supoñer menos España nin menos Europa, e, sobre todo, non debe supoñer, en ningún caso, menos solidariedade e menos cohesión social e territorial. Esta é a vocación e o talante co que os socialistas galegos imos traballar na reforma do Estatuto de autonomía do noso país, unha vocación aberta, baseada no diálogo, que o candidato á Presidencia da Xunta de Galicia expresou con moita claridade.

Señorías, asumimos unha gran responsabilidade e esperamos unha difícil tarefa. Herdamos un país cun modelo económico claramente fracasado e con grandes déficits sociais. O escenario que temos realmente require políticas serias e innovadoras, que permitan dinamizar a sociedade galega para paliar o déficit social e o fracaso das políticas económicas do Goberno anterior.

Para os socialistas, no noso proxecto socialdemócrata e galeguista, a esencia, o fin último da nosa acción política, é conquistar a igualdade de oportunidades de todos os cidadáns, independentemente da súa orixe. Este obxectivo, que recolle as ansias de mellora do xénero humano, plásmase, sobre todo, nas políticas de redistribución: axudar a crear riqueza e a redistribuíla, especialmente entre aqueles que máis o necesitan. Velaquí o cerne da nosa idea política, recollida no programa de goberno presentado polo señor Pérez Touriño.

Hoxe en Galicia o gran problema pendente en termos de redistribución son as políticas sociais. Hoxe os nenos máis cativos, especialmente as súas nais e pais, necesitan moitas máis prazas de garderías e comedores escolares para poder compatibilizar a súa vida laboral e familiar. Hoxe, os nosos maiores necesitan máis prazas de residencias, máis centros de día, máis asistencia domiciliar para liberar as súas familias deste labor de cuidadores que segue a recaer, sobre todo, como as súas señorías saben, especialmente nas mulleres.

Señorías, Galicia non debe convivir cun nivel de equipamentos de atención aos maiores que está no 50% da media de España, tanto en asistencia a domicilio, teleasistencia ou residencias da terceira idade. A pesar de ser Galicia un país dos máis envellecidos de España, resulta que temos unha porcentaxe de equipamentos para dar resposta á atención necesaria aos maiores que non chega ao 50% da media española, e está cinco veces por debaixo da media europea, señorías. Este é o panorama que vostedes nos deixan e é o panorama de futuro que terá que afrontar o próximo Goberno da nosa Comunidade. Curiosamente, señor Fraga Iribarne, sobre este particular non adoptou vostede ningunha decisión despois de celebradas as eleccións; cuestión rara, porque as adoptou sobre outras moitas, pero sobre isto, que é un déficit estrutural importantísimo que temos en materia de política social, decisións, ningunha; máis ben tomou outras que non permitan despois facer isto. (*Aplausos.*)

Hoxe, Galicia mantén unha débeda coas súas mulleres e chegou o momento de poñer en marcha unha política de igualdade verdadeira que este Goberno paritario, encabezado por Emilio Pérez Touriño, estamos seguros que vai levar a cabo.

O aumento da esperanza de vida, se ben é un logro social moi notable das sociedades occidentais máis avanzadas, tamén é un reto, xa que aumenta o número de persoas dependentes e con enfermidades crónicas que hai que atender, especialmente a partir dos oitenta anos. Por iso é necesario garantir e mellorar a súa calidade de vida a través de medidas destinadas á protección de persoas maiores dependentes, para que poidan vivir dignamente nos seus domicilios.

Hoxe, os fogares monoparentais con serios riscos de caer por debaixo da liña da pobreza necesitan todo o apoio posible da Administración autonómica, que ata agora lles veu sendo practicamente negado. Hoxe, os mozos e as mozas e os parados de longa duración necesitan programas activos de inserción laboral que sexan verdadeiramente efectivos e non simples pantallas cara á galería que nos permitan saír do paso. Hoxe, os inmigrantes e os emigrantes retornados que chegan ao noso país necesitan apoio, orientación, en suma, políticas activas de acollemento e integración, señorías, das que, desgraciadamente, ao día de hoxe aínda carecemos.

Temos un proceso de envellecemento superior á media española en catro puntos, señorías. Setenta mil mozos e mozas de menos de 35 anos emigraron nos últimos anos na procura de oportunidades que aquí non encontraron, señorías. Díxenllo antes e repítolles aquí, porque me parece que é o reto máis importante de futuro que ten o próximo Goberno da nosa Comunidade.

Non foi posible frear a perda de poboación das provincias do interior de Galicia. Non se souberon formular as bases que permitisen fixar poboación, repercutindo negativamente sobre as condicións de vida dos seus habitantes. O índice de fogares que están por debaixo do limiar da pobreza aumentou en toda Galicia, especialmente nas provincias de Lugo e Ourense, señorías. Os desequilibrios interprovinciais seguen a ser patentes. Desde a perspectiva socialista, a cohesión social debe construírse desde o territorio: desde a pequena aldea ata a vila e desde a vila ata a propia cidade, señorías.

No ámbito sanitario recibimos unha situación límite, unhas listas de espera de primeira consulta que están, en días de espera, en máis do 30% por riba da media española, señorías. Faleilles algo disto, pero é moi bo repetírlle para que quede na súa conciencia; sobre todo para que quede na conciencia dos cidadáns que hai unha vocación clara do novo Goberno –e que estivo presente no discurso do candidato– de resolver este problema, que é un problema serio e fundamental. Temos un magnífico sistema sanitario, pero pouco a pouco vostedes fórono levando a tales niveis de deterioración, que a palabra magnífico empeza a sobrarlle, e non podemos perder ese nivel que tiñamos e que debemos de preservar, reforzar e mellorar para garantir o noso futuro.

Recibimos unha sanidade na que os servizos sociosanitarios son practicamente inexistentes. Galicia, despois de dezaseis anos de goberno do PP, segue ocupando o primeiro posto de España en mortalidade por enfermidades previbles, señorías, cuestión que veu denunciando o noso portavoz en temas sanitarios, o señor Cerviño, de xeito reiterado ao longo de toda a lexislatura, pero non dicíndoo por dicilo, dicíndoo con datos e establecendo termos comparativos con outras comunidades autónomas do noso país, señorías, porque estamos diante dun problema certamente serio e deberíamos poñerlle, dalgunha maneira, a atención necesaria.

Noutros sectores, como o de agricultura e o da pesca, o PP déixanos pechado un círculo vicioso de producir menos, vender peor, destrución de emprego e deterioración da calidade de vida e das relacións laborais. En materia agrogandeira, señorías, vostedes estarán de acordo comigo no fracaso estrepitoso. Desapareceron miles de explotacións, pero esa desaparición non trouxo como consecuencia, en ningún caso, a ampliación da base territorial das que quedaron, algo fundamental para que as nosas explotacións familiares puideran ter futuro no seu contorno, non soamente nacional senón tamén no seu contorno comunitario. Non houbo medidas, houbo moitos anuncios de medidas, moitos acordos deste Parlamento –algúns deles por unanimidade–, pero o Goberno fíxolles oídos xordos de xeito reiterado. Houbo incumprimentos claros e concisos sobre a mobilidade das terras,

sobres os plans de desenvolvemento rural, sobre todas e cada unha daquelas cuestións que deberían de facer que se capitalizase o noso mundo rural, que mellorasen as condicións de vida da xente que habita nel e que, dalgún xeito, puideramos fixar poboación ou territorio, e ter un sector básico para a nosa poboación, como é a produción agraria e a produción forestal, que merecese a condición de tal pola súa modernidade e pola mellora do nivel de rendas dos seus habitantes.

Señorías, recibimos outros sectores, como o da pesca, no que precisamente no día de onte se produciu unha noticia importante: a noticia do acordo con Marrocos. Non nos parece mal que isto se producira sen que aínda houbera cambio de Goberno, parécenos ben, tamén o actual Goberno merece recibir noticias positivas sobre o sector pesqueiro galego. Desgraciadamente, recibiu bastantes negativas no pasado, nos oito anos de goberno do Partido Popular, que recorden as súas señorías que foi cando se deixou de firmar o acordo con Marrocos. Afortunadamente, co actual Goberno volve haber acordo con Marrocos, vai volver haber barcos en Marrocos. Seguro que a algúns lles parecen poucos. Parecíanlles moitos cando non había ningún; agora que vai haber algún, parécenlles poucos. (*Aplausos.*). Sen dúbida, señorías, esa é a súa forma de ver e de entender a política. Por fortuna os pescadores galegos volven a Marrocos, agora cun reducido número de barcos, máis para adiante seguro que con algúns máis, porque os socialistas, aquí e en Madrid, non imos parar de traballar para que os galegos vaian cada vez máis a Marrocos e a outros sitios, para iso somos a principal potencia pesqueira de Europa e queremos seguilo sendo, e queremos participar como tal no deseño das políticas comunitarias en materia pesqueira, non pedíndolle a Europa que nos dea senón participando no deseño da Europa que xa somos. Somos parte xa de Europa, non temos que pedirle nada, temos que establecer estratexias pesqueiras na política comunitaria, participar nelas, que sexan útiles para os nosos intereses. Teremos que traballar nesa dirección, porque o outro, o de andar por aí encabezando manifestacións, coma facía a señora De Palacio, pois non parece que dera moitos resultados. Desde logo, que deu con respecto ao acordo de Marrocos tivémolo á vista de todos. Afortunadamente, hoxe temos xa algún outro distinto.

Señorías, ¿como se pode entender que en dezaseis anos que levan vostedes gobernando neste país un sector tan clave e fundamental para Galicia e para os galegos non teña establecido nin o máis mínimo marco de relacións laborais estables? ¿Coñecen vostedes de verdade –estou seguro de que o conselleiro de Pesca si– o marco de relacións laborais que existe hoxe en día no mundo da pesca en Galicia? Unha auténtica selva, señorías. Non existe. ¿Por que? Porque non se impulsou desde o Goberno, que é desde onde ten que ser impulsado, e aí hai unha parte que é máis feble, que é a parte social, precisamente. Sen que se queira dicir que as empresas os queiran agredir, a dinámica vaise establecendo, e como se establece esta dinámica, imos quedando, pouco a pouco, sen pescadores galegos que queiran ir ao mar e temos que importalos. Na costa de Lugo, practicamente os vimos importando xa case que todos, ¿por que? Porque os galegos non queren ir, porque o marco de relacións laborais, inexistente no noso país, ten consecuencias negativas para a mellora das condicións de vida da xente que vive nas costas da nosa terra. O novo Goberno de Galicia deberá incentivar ese marco de relacións laborais; non soamente incentivar, senón tamén impulsar.

A inexistencia dunha política de ordenación, saneamento e conservación do litoral, o fracaso na utilización dos fondos procedentes da Unión Europea, que se utilizaron, señorías, con criterios clientelares, sen ningún tipo de ordenación estratéxica das actuacións e que se manifestaron claramente ineficaces para a mellora da produtividade e a modernización das nosas infraestruturas e do capital físico da nosa terra... Recibimos inxentes cantidades de diñeiro en fondos de cohesión, inxentes cantidades de diñeiro procedentes da solidariedade europea, e gastámoslos ao longo do territorio como choiva fina. Sen dúbida, non teño ningún inconveniente en recoñecer, señorías, que foron útiles para a estratexia política partidaria do partido que sustentou o Goberno, servíronlles a vostedes para gañar eleccións. Houbo un certo éxito, durante demasiado tempo, quizais, pero o problema é que isto non serviu para modernizar o noso país, o problema é que non serviu para mellorar a competitividade das nosas empresas, o problema é que non serviu para mellorar a formación dos nosos traballadores, porque utilizaron os recursos dedicados a formación dunha forma clientelar e caciquil que non serviu absolutamente para nada; serviulles a vostedes para gañar as eleccións, non lles serviu para ningunha

outra cousa, e o problema é que o que foi bo para vostedes foi nefasto para o país. Ese é o gran drama que hoxe en día temos diante de nós, que despois de ser a comunidade autónoma de España que recibiu máis fondos, porque eramos rexión obxectivo número 1, fomos a comunidade autónoma de España que peor os aproveitou, señorías –e digo de España pero podía dicir, sen dúbida, de Europa, e, se non, miremos para a zona norte de Portugal, que algunha lección nos pode dar nesa dirección–.

En definitiva, señor Touriño, vai encontrar vostede unha Galicia ancorada economicamente, que perde posicións relativas en España, con déficits asistenciais e con sectores cun futuro incerto, pero que aínda garda intactas as súas potencialidades. Pola contra, encontrará unha cidadanía expectante e ilusionada ante o cambio político que se vai producir, que pide, por riba de todo, diálogo, transparencia, proximidade e eficiencia, e non teño dúbida ningunha de que vostede e o seu Goberno lle van a dar unha resposta axeitada.

O Grupo Parlamentario Socialista vai apoiar con firmeza e con entusiasmo o programa de goberno que vostede presentou aquí, e pediremos tamén o apoio e o compromiso do conxunto da sociedade galega para sacalo adiante, na crenza de que non existe ningún galego e ningunha galega que non poida facer algo por Galicia, pero coa mesma crenza, tamén, de que Galicia non vai deixar abandonado a ningún deles.

Señorías, permítanme, para rematar, recordar moitos deputados e deputadas socialistas que pasaron por esta Cámara e aos que hoxe lles gustaría vivir esta emocionante sesión de investidura que vai abrir o camiño dunha nova etapa para o futuro de Galicia, polo que o seu discurso de investidura supuxo de crenza en Galicia, nos galegos e nas súas posibilidades, de firme compromiso coa nosa lingua, coa nosa cultura e coa nosa identidade como pobo. Gustaríame reflectir todos e cada un deles na figura de Ramón Piñeiro, ilustre deputado que o Grupo Socialista tivo a honra de acoller nas súas filas.

Moitísimas grazas. (*Aplausos.*)